

EØS-Rådet

EØS-Rådet er det øverste, politiske organ i EØS-samarbeidet. Fra EFTA-siden møter utenriks(eller EU/EØS)ministrene fra Island, Liechtenstein og Norge. EU skal i teorien stille med samme nivå fra formannskapslandet, samt høytstående representanter fra sin utenriktstjeneste. På tirsdagens møte i Brussel stiller statsråd Helgesen fra Norge, og utenriksminister Gunnar Bragi Sveinsson fra Island og utenriksminister Aurelia Frick fra Liechtenstein. Fra EUs formannskap møter Litauens utenriksminister Linas Antanas Linkevičius, samt representanter fra (høyt) administrativt nivå fra utenriktstjenesten (European External Action Service) og EUs Råd.

EØS-Rådet har som hovedansvar å diskutere overordnede spørsmål og utestående saker i EØS-samarbeidet. I tillegg har EU de siste par årene brukt Rådet mer bevisst til også å ta opp (og til dels beklage) bilateral forhold, som ostetollen (for Norges del) og makrellkvoter (for Islands del). På møtet på tirsdag vet vi fra dagsorden på Europautvalget 15. november at EØS-Rådet blant annet vil diskutere postdirektivet, ostetoll og legemidler og pediatri.

I tillegg til hovedmøtet på EØS-saker, holder Rådet også en politisk dialog og en orienteringsdebatt. På tirsdag vil temaene for disse være: energi og klima 2030 (orienteringsdebatt) og Østlige Partnerskap, Syria og Egypt (politisk dialog).

[Statsråd Helgesen vil bruke mye av tirsdagen i Brussel](#), hvor han blant annet vil treffe det norske miljøet. Rett etter EØS-Rådet vil han sammen med sine EØS EFTA statsrådskollegaer møte EFTAs parlamentariskkomité. Her vil Stortingets EFTA/EØS-delegasjon være tilsted.

Postdirektivet

«Regjeringen vil innføre fri konkurranse innenfor post- og pakketjenester, og derfor oppheve reservasjonen mot EUs tredje postdirektiv. Regjeringen vil videreføre lik porto over hele landet», står det i [Sundvolden-plattformen](#)

EU vedtok i 2008 [det tredje postdirektivet](#), som åpner markedet for brevpost også under 50 gram for konkurranse. Videre reguleres blant annet frekvensen på omdelingen, krav om landsdekkende omdeling og finansiering av leveringsplikten. Direktivet hadde gjennomføringsfrist i EU-landene innen 2010, men noen land fikk forlenget fristen til 2012.

I [Europautvalget 19. mai 2011](#) orienterte utenriksminister Jonas Gahr Støre om at han ville varsle EU og EFTA-partnere om at Norge går imot å innlemme EUs tredje postdirektiv i EØS-avtalen, og at man var rede til å følge EØS-avtalens prosedyrer. Det skjedde i EØS-rådet 23. mai 2011. EU har etter det hatt saken til vurdering, men har til nå ikke satt i gang den såkalte 102-prosedyren.

102-prosedyren refererer til EØS-avtalens artikkel 102, som beskriver hva som skal skje når det er uenighet om deler av avtalen. Partene er forpliktet til å forhandle med sikte på en løsning. Fra det øyeblikket en 102-prosedyre åpnes og konflikten presenteres i EØS-komiteen, skal seks måneder settes av til forhandlinger. Dersom ingen løsning foreligger innen den tid, settes den omstridte delen av avtalen midlertidig ut av kraft etter ytterligere seks måneder. Prosedyren har aldri vært brukt, og det er ikke klart hvor stor del av avtalen som i så fall settes ut av kraft.

Pediatriforordningen

Pediatriforordningen ble vedtatt i EU i 2006, og skal blant annet fremme utvikling og godkjenning av legemidler for barn. Problemstillingen er knyttet til bøteleggingskompetanse og myndighetsoverføring. Stortinget har blitt kritisert for å vedta «lite inngripende» suverenitetsoverføringer med simpelt flertall (§26).

I [Europautvalget 5. juni 2012](#) sa utenriksminister Jonas Gahr Støre: «Vi har klarert denne forordningen og utkast til EØS-komitébeslutning ble sendt til EU-siden i februar i fjor. I komitébeslutningen er det lagt opp til at bøteleggingskompetansen gis den enkelte EØS- og EFTA-stat etter et mønster fra resten av den pakken. Det mener vi er i tråd med EØS-avtalen, som avgrenser EFTAs overvåkingsorgan, ESAs, bøteleggingskompetanse til konkurranseområdet. Men EU-siden, ved EEAS, har gitt beskjed om at de er prinsipielt uenige om å gi bøteleggingskompetanse til EØS- og EFTA-statene, og ønsker at ESA skal ha denne. De henviser til forordningen om luftfartssikkerhet, EASA, der EØS- og EFTA-statene har gått med på at ESA skal få bøteleggingskompetanse, men vi har presisert at EASA-løsningen ikke skal skape presedens for annet regelverk».

[Justisdepartementets lovavdeling](#) har vurdert forordningen og konkluderer med: «Etter det vi kan se, har ikke Stortinget tidligere tatt stilling til et helt sammenlignbart tilfelle av myndighetsoverføring. De mer overordnede retningslinjene som kan trekkes ut av praksis, trekker imidlertid i retning av at det her er tale om en myndighetsoverføring som kan være konstitusjonelt akseptabel. Etter Lovavdelingens syn vil den myndighetsoverføringen som eventuelt skjer gjennom innlemmelse av pediatriforordningen og prosedyreforordningen i EØS-avtalen, være «lite inngripende», forutsatt at Stortinget bygger på dette».

I en artikkel i [Nytt Norsk Tidsskrift](#) drøftet Eirik Holmøyvik tidligere i år vedtak med simpelt flertall i saker som gjelder «lite inngripende» suverenitetsoverføringer. Han skriver at «Måten Stortinget inngår avtaler om suverenitetsoverføring bryt med føresetnaden til og systemet i Grunnlova og med grunnleggjande demokratiske og konstitusjonelle omsyn». «[Makt ut av denne sal](#)», skrevet av Helene Sjursen i Morgenbladet 5. september 2013, drøfter også denne problemstillingen.

I et brev til stortingets presidentskap i sommer, tok Hans Olav Syversen til orde for at Stortinget bør drøfte Grunnlovens §93 nærmere. Stortingets presidentskap skrev i sitt svar 21. juni i år at dette er et tema f.eks. for et seminar. Presidentskapet skrev at planleggingen av dette bør overlates til det neste presidentskapet.

[Høyres medlemmer av næringskomiteen hadde en merknad](#) om pediatriforordningen i Innstilling 381 S (2012–2013) om immaterielle verdier og rettigheter: «I påvente av nasjonal juridisk implementering mener disse medlemmer derfor det bør vurderes å innføre midlertidige tiltak for å vise at norske myndigheter anerkjenner intensjonen i regelverket og viktigheten av markedseksklusivitet som et nødvendig insitament for forskning og utvikling. En løsning kan være at legemidler som har gjennomført studieprogram iht. Pediatric Investigation Program (PIP) ikke oppføres på bytteliste/trinnpris før 6 måneder etter patentutløp (inkludert Supplementary Patent Certificate (SPC))».

Ostetoll

I [spørretimen 13. november](#) sa landbruksminister Sylvi Listhaug (FrP): «regjeringen er uenig i beslutningen om endring av tollsatsene for ost og kjøtt fra 2013, som den forrige regjeringen gjennomførte. Tollendringene er blitt svært negativt mottatt i EU. Vi legger stor vekt på et godt samarbeid med våre viktigste handelspartnere og naboer i EU i fortsettelsen».

Samtidig peker Listhaug på at regjeringen må «ta hensyn til at tollendringen blir opplevd som en viktig sak for grupper i Norge – som landbruket og næringsmiddelindustrien. Tollendringene er også en del av premissgrunnlaget for de prisøkningene som er forutsatt på ost og kjøtt i tilknytning til gjeldende jordbruksavtale». Listhaug ønsker at saken skal behandles grundig, men påpeker at det ikke endrer regjeringens syn på saken.

EUs landbrukskommissær [Dacian Ciolos](#) sendte tidligere i høst et brev til landbruksminister Sylvi Listhaug hvor han ber om at toll på ost og hortensia blir endret så raskt som mulig.

[Matindustrialliansen](#) mener ostetollen ikke må endres uten at man får noe igjen i forhandlinger med EU og andre handelspartnere. Alliansen består av de største aktørene i matindustrien, samt NHO Mat og Landbruk og NHO Mat og Drikke, i tillegg til LO-tilknyttede Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN).

Se også [innberetning fra Per Nestande, Stortingets Brusselkontor](#), om debatt i Europaparlamentet på ostetollsaken i juli 2013.